

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างอนุบัญญัติหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามที่กรมทรัพยากรน้ำ ได้นำร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ รับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ในภูมิภาค ๕ ภูมิภาค

บัดนี้ ได้สิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อร่างกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นของการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๕๐ ในภูมิภาค ภาคละ ๑ ครั้ง จำนวน ๕ ครั้ง ประกอบด้วย

- การประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๑ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๑ คน

- การประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมทวินโลตัส จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๑๕ คน

- การประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมศรีอุทอง แกรนด์ โฮเต็ล จังหวัดสุพรรณบุรี มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๓ คน

- การประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๔ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๒๕ คน

- การประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๕ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. พื้นที่ภาคตะวันออก โดยการประชุมผ่านระบบออนไลน์ Microsoft Teams มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๔๗ คน

การประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่)
ณ โรงแรมดวงตะวัน มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๑ คน

การประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช)
ณ โรงแรมวินโลตัส มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๑๕ คน

การประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔ ภาคกลาง (จังหวัดสุพรรณบุรี)
ณ โรงแรมศรีอุทอง แกรนด์ โฮเทล มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓๓ คน

การประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(จังหวัดขอนแก่น) ณ โรงแรมเจริญธานี มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๒๕ คน

การประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ภาคตะวันออก
โดยการประชุมผ่านระบบออนไลน์ Microsoft Teams มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๔๗ คน

๒. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความคิดเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น และชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำประเภที่สองและประเภที่สาม พ.ศ. มีประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

ลำดับ ที่	ร่างกฎกระทรวงฯ	ความคิดเห็นจากที่ประชุมและแบบสอบถาม
๑	ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้ “อัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน” หมายความว่า อัตราค่าใช้น้ำประเภที่สองและประเภที่สาม ซึ่งคำนวณได้จากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัย	-เห็นด้วยในหลักการของร่างกฎกระทรวงฯ แต่ควรเพิ่มเติมหลักการและเหตุผลของร่างกฎกระทรวงฯ ให้พิจารณาครอบคลุมเหตุผลในด้านการส่งเสริม พัฒนา
๒	อำนาจตามมาตรา ๔๙(๑) แห่ง พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ “ ค่าใช้น้ำส่วนเพิ่ม ” หมายความว่า ค่าใช้น้ำที่ จัดเก็บเพิ่มจากค่าใช้น้ำ พื้นฐาน โดยพิจารณาจาก เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายทั้ง ทางตรงและทางอ้อมที่เกิด จากผลกระทบจากการใช้ น้ำประเภที่สามในแต่ละ ลุ่มน้ำ “เงินลงทุน” หมายถึง จำนวนเงินที่ใช้สำหรับ ซื้อหรือสร้างที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สำหรับการ บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ได้แก่ เงินที่ใช้ในการ ก่อสร้างอาคารท่อน้ำ อ่าง เก็บน้ำ ฝาย หรือแหล่งกัก เก็บน้ำอื่นๆการสร้างระบบ สูบน้ำและระบบส่งน้ำ หรือ เงินที่ใช้ในการพัฒนา คลอง แม่น้ำ หรือแหล่ง ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ซึ่ง	อนุรักษ์ และการบริหารจัดการอย่างคุ้มค่า รวมทั้งศักยภาพการแข่งขัน ในเชิงเศรษฐกิจด้วย -อัตราการใช้น้ำพื้นฐาน ซึ่งกำหนดตามลุ่มน้ำพบว่า ลุ่มน้ำปิงซึ่งเป็นต้น น้ำของลุ่มน้ำเจ้าพระยาแต่กลับมีอัตราการใช้น้ำพื้นฐานแพงกว่าถึง ๖ เท่า -ประเด็นเงินลงทุน สำหรับซื้อหรือสร้างที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะ ที่จะนำมาพิจารณา กำหนดอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน อาจต้องพิจารณาค่าเสื่อมราคาแยกตาม ลักษณะ ของสิ่งปลูกสร้าง เช่น อ่างเก็บน้ำหรือฝาย อาจคิดค่า เสื่อมราคาที่ ๕ ปี แต่เขื่อนหรือระบบส่งน้ำ อาจคิดค่าเสื่อมราคาที่ ๑๐- ๒๐ ปี เป็นต้น -เงินลงทุนของแต่ละลุ่มน้ำมีตั้งแต่น้อยไปจนถึงมากซึ่งส่งผลให้ค่าใช้น้ำ แตกต่างกัน ในอดีตนโยบายการลงทุนของแต่ละลุ่มน้ำก็แตกต่างกัน บาง ที่ลงทุนมาก บางที่ลงทุนน้อย ผู้ประกอบการและผู้ใช้น้ำมีส่วนในการ ตัดสินใจในการลงทุนหรือไม่ สิ่งนี้เป็นองค์ประกอบที่ต้องนำมาใช้ในการ พิจารณา -ขอทราบความครบถ้วนของข้อมูลเงินลงทุนที่ใช้ในการคำนวณ มีเพียงพอหรือไม่

	หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะในแต่ละลุ่มน้ำได้ดำเนินการ	
๓	ข้อ ๓ กำหนดอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานโดยจำแนกตามลุ่มน้ำ	-ควรทบทวนการคิดอัตราค่าน้ำแต่ละลุ่มน้ำ ที่มีความแตกต่างกันมาก เนื่องจากเป็นต้นทุนในภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นมาก -การคิดค่าน้ำพื้นฐาน ผลจากการคำนวณค่าใช้น้ำแต่ละลุ่มน้ำออกมาเป็นช่วงที่กว้างมาก ห่างกันเป็นร้อยเท่าซึ่งจะส่งผลแตกต่างกันของต้นทุนค่อนข้างมาก -อัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานที่แยกตามลุ่มน้ำ เช่นลุ่มน้ำปิงซึ่งเป็นต้นสายของลุ่มน้ำเจ้าพระยา อาจจะลงทุน ๒๐๐ ล้านบาท ต้องคิดด้วยหรือไม่ว่าเงินตรงนี้เป็นการลงทุนเพื่อลุ่มน้ำอื่นด้วยหรือไม่ ต้องนำต้นทุนไปรวมกับลุ่มน้ำเจ้าพระยาดูด้วยหรือไม่ ถ้าทำตรงนี้จะทำให้ต้นทุนค่าใช้น้ำไม่ต่างกันมากเกินไปเป็นเรื่องของความเสมอภาคของการแข่งขันทางธุรกิจ จึงขอให้ทบทวนกรณีลุ่มน้ำปิงที่เป็นต้นน้ำของลุ่มน้ำเจ้าพระยาแต่ค่าใช้น้ำแพงกว่า -เงินค่าน้ำเรียกเก็บ ต้องนำไปใช้ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำที่ผู้ใช้น้ำตั้งอยู่ -จากผลการศึกษาของโครงการฯ กรณีที่ลุ่มน้ำปิงมีการใช้งบประมาณในการลงทุนสูง แต่มีปริมาณน้ำที่ใช้การได้ค่อนข้างน้อย ทำให้ผลการคำนวณอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานของลุ่มน้ำปิงสูงกว่าลุ่มน้ำอื่น ซึ่งเกิดจากการ ลงทุนแต่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับมูลค่าของน้ำที่แท้จริง ต้องมีการพิจารณาเพิ่มเติม
๔	ข้อ ๔ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สองชำระค่าใช้น้ำ ดังนี้ (๑) ในกรณีที่ปริมาณการใช้น้ำไม่เกินห้าล้านสี่แสนลูกบาศก์เมตรต่อปี ให้ชำระตามอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน (๒) ในกรณีที่ปริมาณการใช้น้ำเกินกว่าห้าล้านสี่แสนลูกบาศก์เมตรต่อปีแต่ไม่เกินสิบล้านแปดแสนลูกบาศก์เมตรต่อปี ให้ชำระเพิ่มขึ้นอีกร้อยละห้าของอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน	-ค่าใช้น้ำพื้นฐานของผู้ใช้น้ำประเภทที่สองควรมีอัตราเดียว -อัตราการใช้น้ำประเภทที่สอง ควรเป็นอัตราเดียวไม่มีขั้นบันได -ประเภทที่สองกำหนดปริมาณการใช้น้ำไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ ลบ.ม./วัน -ค่าน้ำประเภทที่สองที่มีการเก็บค่าน้ำ สทนช. ต้องให้ความชัดเจนว่าค่าน้ำที่เก็บไปแล้วนำไปไหน ใช้อย่างไร หากค่าน้ำกลับมาสู่ผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำนั้นๆ ได้ ไม่ใช่กลับเข้าคลังทั้งหมด จะทำให้ผู้ใช้น้ำมีทัศนคติที่ดีต่อการเก็บค่าน้ำ

๕	ข้อ ๕ ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำประเภทที่สามชำระค่าใช้น้ำ ดังนี้ (๑) ในกรณีที่มีปริมาณการใช้น้ำไม่เกินสิบล้านแอมป์ แคนลูกบาศก์เมตรต่อปี ให้ชำระค่าใช้น้ำตามอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน โดยมีค่าใช้น้ำส่วนเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละสิบ ของอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน (๒) กรณีที่มีปริมาณการใช้น้ำ เกินสิบล้านแอมป์ แคนลูกบาศก์เมตรต่อปี ให้ชำระค่าใช้น้ำตามอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน โดยมีค่าใช้น้ำส่วนเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสิบห้าของอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐาน อัตราค่าใช้น้ำส่วนเพิ่มตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามที่กรมทรัพยากรน้ำ ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	-ประเภทที่สามกำหนดปริมาณการใช้น้ำมากกว่าหรือเท่ากับ ๓๐,๐๐๐ ลบ.ม/วัน
๖	ข้อ ๖ การคิดค่าใช้น้ำตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้คำนวณจากปริมาณน้ำที่มีการใช้จริงที่วัดได้จากเครื่องมือวัดที่ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำได้ดำเนินการติดตั้ง หรือในกรณีที่การใช้น้ำในกิจกรรมใดที่ไม่เข้าลักษณะที่ต้องติดตั้งเครื่องมือหรือลักษณะของกิจกรรมการใช้น้ำนั้นไม่สามารถติดตั้งเครื่องมือวัดได้หรือสามารถติดตั้งเครื่องมือวัดได้แต่ปริมาณ น้ำที่วัดได้ไม่	-ความเหมาะสมในการพิจารณากำหนดประเภทผู้ใช้น้ำที่มีลักษณะเป็นผู้ที่จัดสรรน้ำ (แต่ไม่ใช่ผู้ใช้น้ำที่แท้จริง) เช่น กรณี East Water เนื่องจากปัจจุบันจะพิจารณาแบ่งประเภทผู้ใช้น้ำโดยยึดที่ผู้สูบน้ำเป็นหลัก ทำให้ East Water อาจเข้าข่ายเป็นผู้ใช้น้ำประเภทที่สามซึ่งความเป็นจริง East Water เปรียบเสมือนตัวกลางของผู้ใช้น้ำรายย่อย ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ผู้จัดสรรน้ำชี้แจงปริมาณการใช้น้ำของลูกค้าแต่ละรายว่าเข้าข่ายเป็นเพียงผู้ใช้น้ำประเภทที่สอง -กรณีบริษัท East Water มีผลประกอบการแต่ละปีสร้างกำไรมากเป็นผู้ซื้อน้ำไป ชื้อน้ำจากกรมชลประทานคิวละ ๐.๕๐ บาท และขายให้อุตสาหกรรมคิวละหลายบาท บริษัท East Water จึงเป็นผู้ใช้น้ำประเภทที่สองจะต้องจ่ายค่าน้ำ ถือเป็นผู้ล่ำเลียงน้ำมาผลิตน้ำประปาจึงไม่เป็นธรรมหากถูกจัดอยู่ในผู้ใช้น้ำประเภทที่สามซึ่งโดยธุรกิจต้องสูบน้ำจำนวนมากมาใช้ อยู่แล้ว และหากไปเก็บค่าใช้น้ำแพง สุดท้ายภาระก็จะกลับมาสู่ประชาชนผู้ใช้น้ำที่แท้จริง

	สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่มีการใช้ประโยชน์จริงในกิจกรรมนั้น ให้คำนวณจากการประเมินปริมาณน้ำที่ใช้ในกิจกรรมนั้นรายปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกรมทรัพยากรน้ำว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตั้งเครื่องมือวัดหรือประเมินปริมาณน้ำที่ใช้และการเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการตรวจสอบและควบคุมการใช้ ทรัพยากรน้ำสาธารณะของผู้รับใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม แล้วแต่กรณี	-การท่องเที่ยวที่ใช้น้ำ เช่น การล่องแม่น้ำเจ้าพระยา จะมีการเก็บค่าน้ำหรือไม่ ซึ่งหากเก็บจากเจ้าของเรือเห็นว่ามีกฎหมายที่รองรับอยู่แล้ว -ผู้ใช้น้ำที่ขอใช้น้ำแต่มีการแบ่งปันให้ผู้ประกอบการรายอื่น การคิดปริมาณน้ำควรคิดจากรายย่อย มิใช่คิดจากผู้ขออนุญาตรายเดียว -กรณีการสูบน้ำเพื่อแบ่งปันให้ภาคเกษตร (CSR) หรือการรีไซเคิลน้ำ จะมีการพิจารณาอัตราค่าใช้น้ำที่ต่ำลงหรือไม่ -กรณีเอกชนขุดบ่อเก็บน้ำไว้ใช้เอง เพื่อลดภาระการไปแย่งใช้น้ำสาธารณะจะมีส่วนลดหย่อนได้หรือไม่ (สททช. อาจหารือกับ BOI) -กรณีโรงงาน ต้องเป็นโรงงานขนาดไหน ใช้น้ำกี่ลูกบาศก์เมตรจึงจะเก็บค่าน้ำ -ขอให้เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านว่าต้นทุนน้ำเท่าไร จะได้รู้ต้นทุนที่จะนำไปแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน -ฝนที่ตกลงมาลงลำห้วย ลำคลอง และแต่ละที่มีการขุดบ่อเก็บน้ำไว้ การกักน้ำในบ่อน้ำไว้ใช้จะต้องเสียค่าน้ำหรือไม่ -หากมีการส่งเสริมการส่งน้ำให้เกษตรกรทำแหล่งเก็บกักน้ำเป็นของตนเอง จะเป็นประโยชน์ต่อการลดหย่อนค่าใช้น้ำหรือไม่ -ยังไม่เห็นกรณีการประเมินค่าใช้น้ำทะเล -อัตราค่าใช้น้ำสูงไป ต้องปรับลดลง
๗	ข้อ ๗ อัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานตามข้อ ๓ ที่จะนำมาคำนวณค่าใช้น้ำที่ผู้ใช้ต้องชำระตามข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้วแต่กรณี ให้มีอัตราเพิ่มขึ้นในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) กรณีที่มีการใช้น้ำในเขตภาวະນ້ຳ ແລ້ງ ซึ่งคณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้อัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานตามข้อ ๓ เพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสิบตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (๒) กรณีที่มีการใช้น้ำใน	-การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำควรมีอัตราเท่ากันในทุกกิจกรรม เพื่อความเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน -อัตราค่าใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ควรมีค่าเท่ากันและไม่แบ่งเป็นขั้นบันไดแต่ประเภทที่สามอาจเพิ่มมาตรการลดผลกระทบต่อลุ่มน้ำนั้นๆ -ค่าใช้น้ำประเภทที่สองและสามควรเท่ากัน คือค่าใช้น้ำพื้นฐาน -ค่าน้ำไม่ควรต่างกันมาก เสนอให้ใช้อัตราเดียวใน ๕ ปีแรกก่อน แล้วค่อยใช้เป็นขั้นบันไดในภายหลัง -อัตราค่าน้ำไม่ควรมีลักษณะขั้นบันไดแล้วทำให้เกิดการตีความ ควรกำหนดเป็นค่าใบอนุญาต และอาจเก็บค่าภาษีพิเศษเพิ่มเติมหากผู้ใช้น้ำสามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์เชิงธุรกิจ -ไม่เห็นด้วยที่กำหนดค่าใช้น้ำเป็นแบบขั้นบันได -การสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้มีการแบ่งปันให้กับผู้ประกอบการด้วย จะทำให้ค่าใช้น้ำถูกเก็บเป็นขั้นบันได เพราะถ้าต้นทุนปริมาณน้ำแล้วจะมากขึ้นหลายเท่า ขอให้ปรับปริมาณที่แต่ละคนใช้จริงมาคำนวณ -การกำหนดค่าน้ำควรสะท้อนเจตจำนงเพื่อสร้างความตระหนักด้วยเนื่องจากอัตราค่าน้ำที่กำหนดในร่างฯ มีอัตราที่น้อยมากถ้าเทียบกับอัตราค่าน้ำของกรมชลประทาน อาจไม่สร้างความตระหนักได้ -นอกจากการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำแล้ว ควรมีการเสียค่าปรับด้วยกรณี ๑) กรณีหน่วยงานรัฐ ส่งน้ำให้ไม่ทันกำหนดเวลาก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลิตผลต่อพื้นที่ของประชาชน ๒) กรณีหน่วยงานรัฐจัดการน้ำท่วม

	เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง ซึ่งนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ให้อัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานตามข้อ ๓ เพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสิบตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำที่รับผิดชอบในพื้นที่ซึ่งมีการประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงนั้นกำหนด	ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตต่อพื้นที่ของประชาชน -กฎกระทรวงการกำหนดค่าน้ำ ต้องมีมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ กรณีหน่วยการใช้น้ำต่อผลผลิตมีค่าสูงขึ้น หรือกรณีอื่นๆ -ผู้ใช้น้ำที่ทำ CSR เช่น ส่งน้ำให้เกษตรกร หรือให้องค์กรท้องถิ่น ควรหักปริมาณในส่วนนี้ออกจากปริมาณการใช้น้ำรวม -เนื่องด้วยค่าน้ำเป็นต้นทุนของภาคธุรกิจจึงมีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน จึงควรหาข้อมูลค่าน้ำของต่างประเทศในภูมิภาคเดียวกันมาเทียบเคียงในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย -หากผู้ใช้น้ำยังลงทุน/มีค่าใช้จ่ายเพื่อแก้ปัญหาภาวะน้ำแล้งด้วยตนเองแล้ว อัตราส่วนเพิ่มนี้ก็ไม่เหมาะสมที่จะจัดเก็บเพราะจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ใช้น้ำ -ในกรณีที่ผู้ใช้น้ำมีการสำรองน้ำและได้มีการลงทุนทำบ่อเพื่อความมั่นคงของน้ำและได้ช่วยเหลือชุมชนด้วย ทำให้ชาวบ้าน เกษตรกร ได้ประโยชน์ในกรณีที่น้ำแล้ง กรณีเช่นนี้หากมีการเก็บค่าใช้น้ำในกระบวนการรับน้ำเข้ามาจะถือเป็นส่วนลดค่าใช้น้ำได้หรือไม่ -กรณีมีภัยแล้งไม่ควรเก็บค่าใช้น้ำเพิ่ม เพราะหากมีการเก็บค่าน้ำแล้วก็ไม่ควรมีการเก็บค่าใช้น้ำกรณีเกิดภัยแล้ง และควรมีค่าชดเชยกรณีน้ำท่วม -หลักการในการเก็บอัตราเพิ่มในกรณีภาวะน้ำแล้ง อยู่บนหลักการและเป้าประสงค์อะไร และสิ่งที่ผู้ใช้น้ำจะได้รับจากอัตราเพิ่มนี้คืออะไร หากจ่ายอัตราเพิ่มในภาวะภัยแล้งแล้ว ผู้ใช้น้ำจะยังมีน้ำตามความต้องการ โดยภาครัฐจะแก้ไขปัญหาทุกอย่างให้ใช่หรือไม่ -ไม่ควรมีการเก็บค่าน้ำที่เพิ่มขึ้นในกรณีภาวะน้ำแล้งและภาวะแล้งอย่างรุนแรง เนื่องจากเป็นเรื่องการบริหารจัดการและการกำหนดโควตาน้ำของคณะกรรมการฯ โดยอัตราค่าน้ำพื้นฐานที่ผู้ใช้น้ำต้องจ่ายได้รวมเรื่องการบริหารจัดการไปแล้ว จึงไม่ควรเก็บเพิ่มอีก -ควรมีการระบุนิยามของการกำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง และเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงที่ชัดเจน และสามารถระบุเชิงปริมาณที่ชัดเจนด้วย -เสนอให้มีการชดเชยกรณีน้ำท่วมด้วย โดยพื้นที่ที่เป็นแหล่งรับน้ำหลาก ควรได้รับการชดเชยจากภาครัฐ
๘	ข้อ ๘ ให้กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการทบทวนความเหมาะสมของอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานของแต่ละลุ่มน้ำตามข้อ ๓ ทุกห้าปี และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ	-การทบทวนความเหมาะสมของอัตราค่าใช้น้ำพื้นฐานของแต่ละลุ่มน้ำทุก ๕ ปี เสนอให้กรมทรัพยากรน้ำจัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม -การทบทวนค่าใช้น้ำขอให้อยู่ในรูปคณะกรรมการ -ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำฯ จะมีการลงประชามติหรือไม่ โดยใคร และเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านหรือไม่ อย่างไร

สิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา และ รายงาน ต่อ คณะกรรมการทรัพยากร น้ำแห่งชาติทราบ การดำเนินการทบทวน ความเหมาะสมของอัตรา ค่าใช้น้ำพื้นฐานตามวรรค หนึ่ง ให้มีการรับฟังความ คิดเห็นของคณะกรรมการ ลุ่มน้ำและผู้เกี่ยวข้องในแต่ ละลุ่มน้ำประกอบการ พิจารณาด้วย	
---	--

๔. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมทรัพยากรน้ำ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาปรับปรุงบทบัญญัติในร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม พ.ศ. ให้สอดคล้องกับข้อเสนอและการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษาในการประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้มีความเหมาะสมต่อไป